

Kort verslag bijeenkomst 'Armoede van binnenuit' 19 mei 2022

Op 19 mei 2022 kwamen we met ongeveer 25 mensen bij elkaar in een online ontmoeting georganiseerd door het Kennisplatform Utrecht Sociaal.

Aanmeldingen kwamen uit verschillende hoeken zoals beleidsmedewerkers en uitvoerende professionals uit de volgende organisaties: Advies Raden Sociaal Domein, Humanitas, Buurtteams, gemeentes, Hogeschool Utrecht, Versa welzijn, Zadkine, KSI, Leger des Heils, Portaal woningbouw, PvdA Houten, 's Heerenloo, Sociaal werk Nederland, Sterk uit armoede, Stichting Binding Wijk bij Duurstede, Trimbos-instituut, Veilig Thuis Utrecht, Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden, de Tussenvoorziening en Lister.

Kort interviewde Renske Schamhart Wimke van 't Spijker in de rol van docent. Wimke zou binnen de opleiding Sociaal Juridische Dienstverlening graag meer aandacht besteden aan andere aspecten rond armoede dan kort gezegd 'schuldhulpverlening'. Juist de bejegening van de ander vindt zij belangrijk. Vervolgens interviewde Renske Lilith Smidts-Lefever, die vanuit verschillende rollen sprak over armoede. Armoede is niet hetzelfde als in de schulden zitten. In de rol van ervaringsdeskundige vertelde zij dat zij als kind niet zozeer last had van het dagelijks eten van macaroni met ketchup, maar veel meer van de schaamte en het zich buitengesloten voelen. Geen vriendinnetjes mee naar huis kunnen of willen nemen. In haar rol als professional is ook zij bezig de aandacht veel meer te richten op de bejegening. Hoe kun je als professional een respectvolle bejegening tonen, en wat is dat dan?

In kleine groepjes bogen we ons vervolgens over de vragen die elk groepje op geheel eigen wijze benaderde:

- a) Wat raakt je? Wat herken je?
- b) Wat zouden sociale professionals dus moeten doen of juist niet doen?
- c) Wat staat hen daarbij in de weg?
- d) Wat zouden we ze daarom moeten leren?

Hierna formuleerden we de volgende aandachtspunten die professionals kunnen helpen om prettiger en met meer respect om te gaan met mensen die in armoede leven.

- Wees je er steeds van bewust dat armoede een sociaal onrecht is en niet de schuld van een individu. We zouden ons met zijn allen moeten schamen dat het voorkomt. Waarborgen en bevorderen van mensenrechten is de primaire taak van sociale professionals.
- Zorg dat je kennis hebt over gezinssystematiek en psychosociale- en psychiatrische problematiek.
- Vraag jezelf af, voordat je een gesprek gaat voeren, of jij je kan voorstellen dat je zelf in de situatie zou zitten waar de ander zich in bevindt. Hoe zou jij zelf dan benaderd willen worden?
- Voer een gesprek vooral vanuit het unieke mens dat je bent, maak écht contact, van mens tot mens, en pas 'daarna' vanuit je professionele rol. Blijf ook altijd de mens zien achter de vraag en heb begrip voor zijn of haar situatie.
- Stel jezelf kwetsbaar op; juist ook in je rol als professional.
- Luister goed en sluit aan bij de client en zijn/haar vraag. Heb daarbij aandacht voor mentale aspecten. Stel jezelf open voor wat de ander ervaart en beschouw iemand niet alleen op basis van een concreet probleem. Kijk naar de gehele mens en werk aan welbevinden, persoonlijke ontwikkeling, waardigheid, zelfvertrouwen, eigen regie, etc.

- Ga steeds op zoek naar hoe je dichtbij, geduldig en aanmoedigend kan blijven.
- Pas niet alleen regeltjes en protocollen toe maar gebruik je gezonde verstand en sluit aan bij de urgentie van de situatie. Als het volgen van regels tot onredelijke uitkomsten leidt, durf je daar dan tegen te verzetten.

Hierop kort reflecterend lijkt het bijzonder belangrijk te streven naar meer openheid en in te zetten op dat wat Lilith in haar verhaal aangaf: echte aandacht voor het aspect schaamte rondom armoede, die je kunt opbrengen als je je werkelijk inleeft in de ander.

We sloten af met de vraag waar we het in een volgende bijeenkomst met elkaar over willen hebben. Omdat we echt vinden dat armoede de wereld uit moet en het bevorderen van mensenrechten zien als de belangrijkste opdracht van sociale professionals willen we aandacht besteden aan onze politiserende rol.

Lilith attendeert op de gids waaraan zij heeft meegeschreven.

<https://www.werkplaatsensociaaldomein.nl/publicatie/gids-armoede-doorbreek-je-niet-alleen>